

Gezamenlijke dienst
De Bron, De Fontein, De Nieuwe Kerk

Zondag 18 oktober in de Nieuwe Kerk
De vijfde zondag van de herfst

Aan deze dienst werken mee:

Voorganger: ds. Alberte van Ess

Eerste ouderling: Joke Riemersma

Eerste diaken: Christian Hulzebos

Lector: Gerry Knobbe

Kindernevendienstgroep

Organist en pianist: Mannes Hofsink

Zanggroep: Marieke Schuppert, Elsbeth Vonkeman en
Grietinus Mollema

OM TE BEGINNEN

Orgelspel Passacaglia - D.Buxtehude

Woord van welkom door de ouderling van dienst

Bemoediging en drempelgebed

V: Onze hulp is in de Naam van de Heer
die hemel en aarde gemaakt heeft
die trouw is voor altijd
en nooit loslaat het werk van zijn hand.

V: Hoor ons aan, eeuwige God
Gij, die ons hart aanziet
Gij, die onze diepten peilt,

G: blijf ons niet verborgen.

V: Breng ons in het reine,
met U en met elkaar;

G: schenk ons uw liefde

V: Doe ons weer herleven
en maak ons weer nieuw,

G: zegen ons met uw vrede, amen.

De kaarsen worden aangestoken

Voorzang Het licht is ons voorgedaan LB 285

1 Het licht is ons voor - ge-gaan
en straalt als een lo-pend vuur.
Het wijst ons de weg hoe wij
in vre - de kun-nen gaan.

2   Dit licht is voor ons de zon!
          Het zegt hoe de goede God
          het donker van onze nacht
          met liefde overwon.

KYRIE EN GLORIA

V: Laten wij de Heer om ontferming aanroepen voor de nood
der wereld en zijn Naam prijzen, want zijn barmhartigheid heeft
geen einde: LB 299d

Heer, ontferm u over ons,
Christus, ontferm u over ons,
Heer, ontferm u over ons,
Ere zij God in den hoge,
en vrede op aarde voor mensen van zijn welbehagen.
Wij loven U,
wij aanbidden U,
wij vereren U,
wij zegenen U,
wij danken U voor uw heerlijkheid,
o Heer God, Koning des hemels,
God, onze Vader almachtig.
O Heer God, Lam van God, Zoon van de Vader,
die de zonden der wereld wegdraagt,
ontferm u over ons;
die de zonden der wereld wegdraagt,
hoor ons gebed;
Gij, die gezeten zijt aan de rechterhand van God de Vader,
ontferm u over ons.
Want Gij alleen zijt heilig.
Gij alleen de Heer,
Gij Allerhoogste,
o Jezus Messias met de heilige Geest
in de heerlijkheid van God de Vader.
Amen, amen,
amen, amen.

RONDOM DE VERHALEN VAN GOD EN MENSEN

Verhaal van Mirjam en Micha

Voorzang Lied van Mirjam en Micha

Mir - jam en Mi - cha, een nieuw ver - haal,
wordt hier ver - teld voor ons al - le - maal.
Van ge - lo - ven word je blij.
Hier hoort ie - der kind er - bij.
Mir - jam en Mi - cha, een oud ge - heim
God houdt niet op bij de men - sen te zijn.
Steek het klei - ne licht - je aan,
kom je mee, wij mo - gen gaan.

Gebed van de zondag

Lezing Ezra 3: 10-13

Voorzang Lied 879 Jubel. Jubel. Dochter Sion

- 2 Hoor: dan klinken troostende woorden voor Jeruzalem:
'Wees niet angstig, Sion, stad van mij, blij vertrouwen op je redder.' (*refrein*)

- 3 God de koning is in je midden,
Hij bevrijdt zijn volk.
Hij zal naast je zijn, in liefde zwijgen,
van vreugde juichen, jij zult zingen: (*refrein*)

Lezing Matteus 22: 15-22

Gezongen doxologie Levende liefde blijvende trouw ZG 6, 97

1. Le - ven - de lief - de,
blij - ven - de trouw,
toe - vlucht en toe - komst,
NAAM, ons te bo - ven
en zo na - bij,

2 Stormwind en stilte,
vuurvlam en zon,
adem en hartslag,
NAAM, ons te boven
en zo nabij,

3 Oorsprong en einde,
bron en begin,
eerste en laatste,
NAAM, ons te boven
en zo nabij.

Overweging

Pianospel: Adagio cantabile - L. von Beethoven

GAVEN EN GEBEDEN

Diaconale mededelingen en collecte

Tikkie Collectes
Nieuwe Kerk
kerk050.nl/NKC

Gaven

- 1^e Collecte: Bestemd voor RWANDA, zusters werken aan eten
- 2^e Collecte: Stedelijk Kerkenwerk

Voor uitleg collectes: zie zondagsbrief

[Wijkdiaconie: NL61INGB 0007 3970 15]

U kunt bij uw gift aangeven voor welk doel het bestemd is, zonder bestemming zal de gift over beide collecte doelen gelijk verdeeld worden.

Voorbeden

Na elke gebedsintentie, **G: Hoor ons bidden.**

Onze Vader

Onze Vader in de hemel,
laat uw naam geheiligd worden,
laat uw koninkrijk komen
en uw wil gedaan worden
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons vandaag het brood
dat wij nodig hebben.
Vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij hebben vergeven
wie ons iets schuldig was.
En breng ons niet in beproeving,
maar red ons uit de greep van het kwaad.
Want aan u behoort het koningschap,
de macht en de majesteit
tot in eeuwigheid. Amen.

ZENDING EN ZEGEN

Woorden van zending en zegen

V: .....in Christus Jezus

G: Amen.

Voorzang Wie op uw woord vertrouwt o God 1,2

Sytze de Vries (1945)

K.N. Naylor (1931-1991)

COE FEN

Wie op uw woord ver-trouwt, o God,
als schild te-gen het kwaad,
aan-schouwt uw lief-de in het licht
dat hier te bran-den staat.
Gij houdt uw vleu-gels uit-ge-breed
als schuil-plaats voor de nacht.
Uw man-tel van barm-har-tig-heid
is ons een goe-de wacht.

- 2 Zegen dit huis, waarin uw licht
de duisternis weerspreekt,
waar dromen worden tot gebed
dat ooit uw Rijk aanbreekt.
Waar uw gemeente adem schept,
zich aan de lofzang laaft,
zij zingend van uw Geest geniet,
en zich reisvaardig maakt.

Orgelspel Pasticcio - J.Langlais

ZONDAGSBRIEF 18 OKTOBER 2020
GEZAMENLIJKE DIENST
DE BRON - NIEUWE KERK – DE FONTEIN

COLLECTES

De 1^e collecte is bestemd voor Rwanda, zusters werken aan eten
In het kleine dichtbevolkte Afrikaanse land Rwanda leeft zeventig procent van de inwoners van de landbouw. Omdat er te weinig grond beschikbaar is voor alle inwoners, leeft veertig procent onder de armoedegrens. Met de genocide van 1994 nog vers in het geheugen, is er nog veel onderling wantrouwen tussen inwoners. Rwandese diaconessen ondersteunen de armste boeren en boerinnen in hun regio: de zusters trainen ieder jaar 150 boeren en boerinnen. Daardoor kunnen ze hun gezin voeden en verdienen ze voldoende geld om hun kinderen naar school te laten gaan

De 2^e collecte besteden we aan het Stedelijk Kerkenwerk.

Bij de uitgang van de kerk staan schalen waarin u uw gave kunt deponeren, uiteraard met de nodige hygiëne-maatregelen!

Bloemen vanuit de drie gemeentes.

De bloemen van deze zondag gaan met een hartelijke groet naar Ria Abbringh. Ook gaan bloemen naar Mevrouw Kroeze, Elzenlaan.
Mevrouw G. Leij-Poelman, Dr. Hofstede de Grootkade en Mevrouw H.B. van der Veen-Elsinga, Nieuwe kerkhof, worden eveneens verblijd met een bloemetje.

MOCHT U EEN KAARTJE willen sturen naar een gemeentelid (NK) dan kunt u mailen of bellen naar Lida Duzink, e-mail lidaduzink9@gmail.com of telefoon 06 46 69 65 42.

Ook voor andere adressen kunt u contact opnemen met bovenstaand adres. Of via de website > Lief en Leed > gegevens (beveiligd).

MEDEDELINGEN UIT DE NIEUWE KERK

Na afloop van de ochtenddienst op 11 oktober heeft Josha Veger, als voorzitter van de kerkenraad, kort verteld wat er in de afgelopen coronamaanden allemaal is gebeurd in de gemeente, wat nog steeds gebeurd en welke thema's en projecten in de komende tijd op de voorgrond treden. Helaas is dit informatiemoment alleen te beluisteren geweest voor wie in de kerk was. Die ochtend waren er namelijk technische problemen met de uitzending per geluid en beeld.

Wat gebeurt er in de gemeente in deze Coronatijd?

We gaan weer een tijd in met grotere beperkingen. Dat is een goede gelegenheid om stil te staan bij de activiteiten die in de afgelopen maanden zijn opgezet, en in de komende maanden weer aan belang winnen. Maar vooral is het belangrijk tegen elkaar te zeggen: Houd moed en heb lief!

Adresgegevens van mensen die in de zondagsbrief worden genoemd vindt u in het bericht Lief en Leed: gegevens (mail de webmaster@nieuwekerk.org voor het wachtwoord) of kunt u opvragen bij Lida Duzink (telefoon 050 5415029 of e-mail jl.duzink@ziggo.nl).

Momenteel denkt de kerkenraad aan goede wegen om gemeentezang weer te kunnen invoeren (maar dit staat sinds de nieuwe beperkingen op pauze) en met elkaar avondmaal te kunnen vieren.

In de komende tijd zal bovendien op een aangepaste manier invulling worden gegeven aan Allerzielen en aan Advent en Kerst.

Coronacontact

Als u **hulp** nodig heeft of weet van mensen die hulp nodig hebben, of hulp wilt aanbieden, kunt u mailen naar coronahulp@nieuwekerk.org.

Ideeën over de versterking van onderlinge banden of vragen over de omgang van de Nieuwe Kerk met de coronamaatregelen, mail graag coronateam@nieuwekerk.org.

Digidiensten

De nadruk in de diensten komt weer sterker op de meevierders thuis te liggen (en die waren nooit uit de focus!). De Digidiensten zijn sinds de zomer ook per beeld mee te maken. We zijn blij dat het gelukt is dit op te zetten en zijn de leden van het zendteam, beeld én geluid, heel dankbaar.

Preekboekje

Een groep vrijwilligers brengen elke vrijdag/zaterdag een boekje door de brievenbus bij vooral ouderen, en met name diegenen die geen computer hebben. Daarin staat de preek van de komende zondag; de orde van dienst;

en de berichten voor Alle-/Zomer-/Herfstdag die de voorgaande week op de website zijn geplaatst. Het is ook mogelijk de preek per telefoon voorgelezen te krijgen. Voorin het boekje staat een contactformulier om dat aan te vragen. Coördinator hiervan is Jan Haak.

Bloemengroet

Ook de bloemen zijn (na een korte pauze in de eerste weken) rond blijven gaan naar aan gemeentelieden, ter gelegenheid van verjaardagen, huwelijken, ziekte of een moment van persoonlijke aandacht. Wilt u iemand opgeven voor de bloemengroet? Neem dan contact op met Elly Jagersma of schrijf naar coronateam@nieuwekerk.org.

Kaartenactie

Kinderen en anderen maken kaarten voor andere gemeentelieden (jong en oud!) en bezorgen of versturen ze. Coördinatie hiervan ligt bij Erwin Landman.

Inloop/Open Kerk

De kerk is elke donderdag tussen 10 en 16 uur open. Als u uw naam bij de ingang noteert kunt u met inachtneming van de 1,5 meter de kerk binnengaan. Ook kunt u om 10 uur 's ochtends aansluiten bij een gesprek in kleine kring of om 8 uur 's avonds deelnemen aan een kort avondgebed. Om deel te nemen mailt u t.liefting@nieuwekerk.org: zie dit bericht.

Kinderdienst en oppas

De kinderdienst en de oppas kunnen gelukkig ook de komende weken doorgaan. Al zijn er maar weinig plekken in de kerk, kinderen mogen er altijd bij! Voor de zomer heeft de kinderdienstleiding elke week een nieuwsbrief verstuurd, met een verhaal, knutselideeën, en een link naar een opgenomen video waarin Tirtsa Liefting het Mirjam en Micha-verhaal vertelt.

Wandelingen

Groepswandelingen kunnen niet plaatsvinden. Maar wie behoefte heeft aan een wandeling 1-op-1 kan met Jan van der Molen of Harma van Gerwen contact opnemen, of via coronateam@nieuwekerk.org.

Zondagse koffie via Zoom

In de eerste maanden hebben we via Zoom met elkaar koffie gedronken, ieder op de eigen bank. Als u dit graag wéér zou willen doen kunt u mailen naar a.josse@nieuwekerk.org.

Club

Net als voor de Coronacrisis is er één keer per maand op de vrijdagavond club voor de tieners. Van 19:00-20:00 uur is er club voor de kinderen van groep 6 tot en met 8; van 20:00-21:00 uur is er club voor de tieners uit de VO-klassen 1-4; en van 20:30-21:30 uur is er club voor de tieners van klas 5 en hoger. Normaal gesproken komen we in het Nieuwe Kerk Centrum of in de kelder van de Bron bij elkaar, maar in deze tijd gebeurt het digitaal.

Catechese

Ook de catechese is online gegaan.

Random 30

Ook de gespreksgroep Random 30 komt online bij elkaar. Viktor Jaspers is samenbrenger en contactpersoon (random30@nieuwekerk.org).

50+ gespreksgroep

De groep hoopt in januari 2021 weer te kunnen starten, mits het kan i.v.m. de Coronaperikelen.

Ondersteboven en Noach

De Nieuwe Kerk was de coulisse van twee bijzondere projecten. Ten eerste het Paasproject Ondersteboven. Op 3 en 4 oktober werd de Nieuwe Kerk de ark van Noach.

Koren

De koren die in de Nieuwe Kerk zingen hebben in september met leden van de kerkenraad overlegd over verantwoorde manieren om de koorzang weer tot leven te brengen. Voorlopig zal dit alleen op kleine schaal kunnen. Het **Cantate** Consort heeft op 4 oktober weer een cantatedienst verzorgd. Hopelijk kan dit op 1 november op kleinere schaal weer gebeuren. De **Cantorij** heeft in kleine bezetting op 11 oktober de ochtenddienst liturgisch bevestigd. Fijn dat dit kan binnen de richtlijnen van het RIVM en het landelijk Korennetwerk.

GEDACHTENISDIENST OP 1 NOVEMBER

Op zondag 1 november is in de Nieuwe Kerk de gedachtenis van de overledenen. Dan worden de namen genoemd van de gemeenteleden die in het afgelopen jaar zijn overleden. Maar niet alleen hún namen, ook de namen die vanuit het midden van de gemeente worden aangedragen: vrienden of familieleden, die u in uw hart meedraagt.

In deze bijzondere tijd waarin we te maken hebben met het coronavirus is de kerkdienst ook online te volgen. Er is meer afstand tot elkaar en we zoeken bewust naar vormen waarin we ondanks deze afstand toch met elkaar mee kunnen leven. We willen daarom graag beelden tonen waarin uw dierbare wordt herdacht. Dit kan door het laten zien van de naam, datum van overlijden en leeftijd, of een (persoonlijke) wens / gedachte / groet.

Ook is het mogelijk om een afbeelding te tonen die uw dierbare typeerde tezamen met 3 tot 5 woorden begeleidende tekst. Wanneer u een oude mooie foto hebt kunnen wij dit voor u inscannen. Wilt u een foto laten maken van een voorwerp dan kan dit ook.

U kunt een foto of afbeelding insturen maar het is geen probleem als u dit niet doet. Op zondag 25 oktober kunt u ook na de kerkdienst de naam van uw overleden dierbare, datum van overlijden en leeftijd invullen. Er wordt van deze gegevens een afbeelding gemaakt die we tonen in de viering van Allerzielen op zondag 1 november en in de Open kerk op 2 november.

Als u iets wilt insturen, een foto wilt laten scannen of een afspraak wilt maken voor het maken van een foto kunt u dit doen voor 25 oktober 2020 aan allerzielen@nieuweker.org. Voor het vertonen van een afbeelding vragen we u om er op te letten dat uw ingezonden afbeelding maximaal 10 mb is. Omdat deze dienst zorgvuldig wordt voorbereid is het niet mogelijk om na 25 oktober nog iets in te sturen of aan te dragen.

OPEN KERK OP 2 NOVEMBER

Op maandag 2 november, Allerzielen, is de Nieuwe Kerk open voor Stad en buurt. Ieder die daar behoefte aan heeft wordt uitgenodigd om in de Nieuwe Kerk zijn of haar overleden dierbare te gedenken. De kerk zal open zijn van 15.00 – 21.00 uur. Bezoekers kunnen een waxinelichtje aansteken en plaatsnemen in de kerk. Ook kan er op verschillende momenten worden geluisterd naar live muziek.

Tussen 16.00 – 17.00 uur	Ineke Jekel dwarsfluit en Els Koning piano
Tussen 17.00 – 18.00 uur	Pier Hiemstra orgel
Tussen 18.30 – 19.30 uur	Strijkkwartet Kwintensens
Tussen 20.00 – 21.00 uur	Niels Kuiper gitaar

ALLE CORONA MAATREGELEN ZULLEN IN ACHT GENOMEN WORDEN.

CONCERT 25 OKTOBER HELAAS UITGESTELD

In verband met de aangescherpte maatregelen in verband met corona is het concert van zondagmiddag 25 oktober uitgesteld tot 2021.

Wanneer kunnen wij nu nog niet zeggen. Wie al een kaart had besteld krijgt zijn geld terug gestort. Namens de Vrienden van de Nieuwe Kerk,

Marijke Bootsma

Nieuws uit de Bron

Oogstdienst

Zondag 25 oktober is de inmiddels traditionele oogstdienst in De Bron. Omdat nu maar weinig mensen de dienst kunnen bijwonen hebben we de opzet wat aangepast.

Op **zaterdag 24 oktober** zetten de diakenen de deuren van De Bron open **van 12:30 tot 14:30 uur**. U kunt dan **verse producten** inbrengen ten behoeve van de Voedselbank. Als u het geluk hebt voor de dienst van de 25^e uitgenodigd te worden, kunt u ook op die zondag iets meenemen. Op maandag zullen medewerkers van de Voedselbank de hopelijk goed gevulde kratten meenemen.

Allerzielen en gedachteniszondag

Op zondag 22 november, de laatste zondag van het kerkelijk jaar, zullen we degenen herdenken die het afgelopen jaar zijn overleden binnen onze gemeente. Hun namen zullen worden genoemd.

En er zal gelegenheid zijn voor de aanwezige familie een speciale kaars te ontsteken. De hele eredienst staat in het teken van gedenken. Daarnaast was er altijd de gelegenheid voor een ieder aanwezig in de dienst om persoonlijk overleden dierbaren te gedenken.

Je kon daarvoor een waxinelichtje aansteken en het plaatsen op het glazen kruis. In verband met corona en het beperkt aanwezig kunnen zijn bij de dienst, willen we die gelegenheid bieden op Allerzielen, als er ook landelijk aandacht wordt besteed aan het herdenken van overledenen.

Vanuit De Bron wordt daartoe op maandag 2 november van 17.00 tot 21.00 uur de gelegenheid geboden. Je kan een kaarsje aansteken in het stiltecentrum of plaatsen op een glazen kruis. Of luisteren naar de muziek. Ook zullen er passende teksten beschikbaar zijn om bij te verstillen en mee te nemen naar huis.

Daarnaast zijn er mensen vanuit pastoraat aanwezig om desgewenst een gesprek mee te voeren of af te spreken.

NIEUWS UIT DE FONTEIN

Bij de viering op zondag 25 oktober

Zondag 25 oktober staat de dienst in het teken van Dietrich Bonhoeffer. We staan stil bij enkele teksten van zijn hand en luisteren naar liederen die op zijn woorden zijn gebaseerd. Wat heeft hij ons te zeggen? Kan hij ons helpen om een antwoord te geven op de vraag wie Christus vandaag voor ons is? Voorganger in deze viering is ds. Marga Baas.

Gedachtenisdienst op 1 november

Zondag 1 november (Allerheiligen) is de gedachtenis van de gestorvenen. We hebben evenals voorgaande jaren de nabestaanden per brief uitgenodigd. Aan hen wordt voorrang gegeven om de viering fysiek te kunnen bijwonen. De namen van hen die het afgelopen jaar ons zijn ontvallen, worden in deze viering hardop voorgelezen. U kunt zelf ook namen aandragen van dierbaren die zijn overleden – vrienden, familieleden, mensen met wie u zich weet verbonden. U kunt die namen voor 30 oktober per mail doorgeven (marga.baas@home.nl). Zie ook hieronder: Voor wie steek jij een kaarsje aan?

Wij gedenken

Op 11 oktober is mw. Gé Erenstein-Bos op 91-jarige leeftijd overleden. Zij woonde aan de Venuslaan 2-34. Sinds 1976 was zij de weduwe van Lambertus Erenstein. Op donderdag 15 oktober hebben we in de aula van Selwerderhof in een dankdienst voor haar leven afscheid van haar genomen, in aanwezigheid van haar beide zoons, Henk en Tonny, haar kleinkinderen en een aantal naaste familieleden. Aansluitend is zij op Selwerdehof begraven. Voorganger was ds. Marga Baas.

Open kerk op maandag en woensdag

De Fontein is twee ochtenden per week open: op maandag en woensdag van 10.00 tot 12.00 uur. Beurtelings zijn Ruth Pruis en Marga Baas voor u beschikbaar voor een gesprek. U kunt ook de Bonhoeffer-tentoonstelling bekijken of een kaarsje aansteken in de kerkzaal.

Geen gezamenlijk koffiedrinken en geen buurtsoep

I.v.m. de aanscherping van de coronamaatregelen vindt er in de hal van de kerk geen gezamenlijk koffiedrinken op de woensdagmorgen plaats. Ook de buurtsoep is voorlopig uitgesteld. Het is jammer, maar de veiligheid en gezondheid van ieder staat voorop!

Tentoonstelling en andere activiteiten i.v.m. Bonhoeffer 75 jaar

Op 9 april 2020 was het 75 jaar geleden dat de Duitse theoloog Dietrich Bonhoeffer werd terechtgesteld. Gedurende de maand oktober zal in De Fontein **de reisexpositie** te zien zijn die vanwege dit bijzondere gedenkjaar is samengesteld. Kunstenaars Jeltje Hogenkamp maakte schilderijen bij de laatste teksten van Bonhoeffer – brieven, gedichten, gebeden die hij schreef in de gevangenis. De tentoonstelling is te bezichtigen op de open maandagen en woensdagen tussen 10.00 en 12.00 uur. Met behulp van de handleiding kunt u de bijbehorende teksten lezen en overwegen.

Op dinsdag 20 oktober om 14.00 uur vertonen we (opnieuw) de film Bonhoeffer: Agent of Grace in de kerkzaal.

Op zondag 25 oktober zal de zondagse viering in het teken van Bonhoeffer staan.

Activiteiten in oktober en november in De Fontein

Op maandag 19 oktober vergadert het moderamen en kijken we wat de verscherping van de coronamaatregelen betekent voor de geplande activiteiten. Wilt u zeker weten of iets wel of geen doorgang vindt, kijkt u dan na 19 oktober op de website van De Fontein, De nieuwe informatie zal natuurlijk ook in de volgende zondagsbrief worden vermeld.

Films in De Fontein – de maand oktober

In principe kunnen de films bij voldoende aanmelding zeker doorgaan, omdat we de achterwand van de kerkzaal openschuiven.

- Op dinsdagmiddag 20 oktober (14.00 uur) vertonen wij voor de tweede keer **'Bonhoeffer: Agent of Grace'** (2000): een biografie over de Duitse theoloog Dietrich Bonhoeffer die zich na Hitlers machtsovername verzet tegen de nazi-invloeden op de kerk. Zijn deelname aan het actieve verzet doet hem in de gevangenis belanden, waar hij zijn belangrijkste werk over zijn christelijke leer zal schrijven. Bonhoeffer werd op 9 april 1945 in het concentratiekamp Flossenbürg geëxecuteerd.
- Op donderdagavond 29 oktober (19.30 uur) draait **'The Story of the Weeping Camel'** (2003). Hierin zijn we getuige van een muzikaal ritueel waarmee beoogd wordt een moeder-kameel te verzoenen met het door haar verstoten kalf. Het schijnt altijd te werken, en maakt deel uit van een mooie gedramatiseerde documentaire over het leven van nomaden in de Gobi-woestijn in het zuiden van Mongolië.

Een halfuur van tevoren gaan de deuren open en staat koffie en thee klaar. Mocht u verzekerd willen zijn van een plekje (want VOL = VOL), neem dan even contact met ons op: Ruth Pruis – evaruthpruis@gmail.com – 06-17984737. Max. aantal: 10.

Aan de slag met Facebook

Facebook is het populairste sociale netwerk op dit moment. Door veel mensen wordt het gebruikt om met elkaar in contact te komen. In samenwerking met Pieter Houwing organiseren wij twee bijeenkomsten over het gebruik hiervan.

Data: dinsdagochtend 20 oktober en 3 november

Tijd: van 10.00 tot 12.00 uur

Kosten: gratis, vrijwillige bijdrage voor koffie en thee

Opgave: vóór maandag 12 oktober via r.pruis@defontein.info

Wandelen met aandacht – op pad met ex-dakloze Jonny

Het kan iedereen overkomen, dakloos worden. Maar wat betekent dat eigenlijk, dakloos? Hoe leef je dan en wat maak je mee? Jonny is ex-dakloos en verslaafd aan heroïne. Om te begrijpen hoe hij leeft, neemt hij ons **dinsdagmiddag 27 oktober** mee op pad door Groningen. Geen gewone stadswandeling met aandacht voor toeristische hoogtepunten, maar een straatwandeling langs de opvang, zijn slaapplek en de beste plek om drugs te kopen.

Datum: dinsdagmiddag 27 oktober

Tijd: van 13.00 tot 15.30 uur

Startpunt: Grand Theatre (Grote Markt 35)

Kosten: vrijwillige bijdrage

Opgave: vóór zaterdag 24 oktober via r.pruis@defontein.info (max. 10 personen, **vol = vol**)

Voor wie steek jij een kaarsje aan?

Maandag 2 november is het Allerzielen. De Fontein is de hele dag vanaf 10.00 tot 19.00 uur geopend. Ieder is van harte welkom om ter gedachtenis van een overledene een waxinelichtje aan te steken in de kerkzaal. Ook is er steeds iemand aanwezig die u kunt aanschieten voor een gesprek. In de hal van de kerk staan koffie en thee klaar.

Spreek smakelijk

Na een geslaagde eerste editie gaan wij op **donderdagavond 5 november 2020**, van 17.00 tot 19.30 uur (17h inloop, 17.30 uur diner) weer aan tafel in gesprek met elkaar. ‘Spreek smakelijk’ is een diner waarbij in kleine kring (maximaal 4 deelnemers per tafel), op een ontspannen en inspirerende wijze een gesprek wordt gevoerd over van te voren afgesproken onderwerpen. Hiervoor werken wij met placemats.

Het thema van onze komende avond luidt: ‘De kracht van relaties’. Over dit onderwerp staan op de placemat verschillende soorten uitspraken uit allerlei richtingen. Na een korte introductieronde kan iedere deelnemer daarop reageren en zelf eigen gedachten inbrengen.

Gespreksleiders: Riny van der Molen en Ruth Pruis

Kosten: deelname is gratis, vrijwillige bijdrage welkom

Opgave: vóór maandag 2 november via r.pruis@defontein.info

Info najaarsmarkt De Fontein

“Corona gooit waarschijnlijk roet in het eten”. Dat was de conclusie van de Commissie Najaarsmarkt tijdens de vergadering in april van dit jaar. En nu, na ruim een half jaar is het wel duidelijk. Hoezeer het ons ook spijt: Najaarsmarkt De Fontein 2020 kan voor het eerst in al die jaren **NIET** doorgaan. Erg jammer dat we deze beslissing moeten nemen, maar het is niet anders.

*Met een hartelijke groet,
namens de Commissie Najaarsmarkt,
Bert Oostenbrink – voorzitter*

HERFSTDAGJE

Herfstdagje is de opvolger van Zomerdagje. Miniatuurjes om de lezer een hart onder de riem te steken in Corona tijd. Twee keer in de week: op dinsdag en op vrijdag. Naast de inmiddels vertrouwde schrijvers: Tirtsa Liefting, Matty Metzlar, Tim Smid en Evert Jan Veldman, zijn vier gastcolumnisten gevraagd: Alexandra Matz, Erwin Landman, Marieke Laauwen en Arjen Zijderveld.

Vrijdag 2 oktober 2020 – Tirtsa Liefting

Gisteren lazen we met de rondom-30 kring uit Prediker. Dat bekende Bijbelboek wat ervan spreekt dat alles lucht en leegte is, alles is leegte. En een schrijver die ons vertelt dat er voor alles een tijd is *“een tijd om te huilen en een tijd om te lachen, een tijd om te rouwen en een tijd om te dansen ... een tijd om te scheuren en een tijd om te herstellen, een tijd om te zwijgen en een tijd om te spreken”*.

Een interessant boek, en toch op een bepaalde manier raakt het misschien ook aan de huidige ervaring. De vreemde tijd waar we ons op dit moment in bevinden en de hoop dat die tijd ook weer voorbij zal gaan en ruimte zal maken voor een andere tijd.

Normaal zijn deze herfstmaanden, waarin het steeds iets kouder, natter en donkerder wordt, het moment waarop ik ervan geniet om mij lekker thuis terug te trekken. Kaarsjes aan, een goed boek en een kom dampende pompoensoep. Het is een tijd waarin ik het vaak helemaal niet zo erg vindt om wat meer op mijzelf te zijn, als een tijd van reflectie voor alle druk feestmaanden er weer aan komen.

Maar in deze maanden merk ik dat dat soms anders. Misschien omdat we in de afgelopen maanden meer dan genoeg tijd alleen hebben gehad of omdat het voelt dat er nog zoveel is blijven liggen en nog steeds zoveel onzeker is. Ik merk dat ik het lastig vindt dat besef dat de komende maanden veel dingen waarschijnlijk nog steeds anders zullen zijn of onzeker zullen blijven.

Maar in die ervaring van onzekerheid, waarin we niet weten hoe lang deze tijd duurt en tegelijk hopen op een andere tijd, helpt Prediker me om er oké mee te zijn wanneer dat niet altijd goed voelt. Prediker probeert het niet aan de kant te schuiven of snel op te lossen, maar hij concludeert dat die tijden er zijn. En misschien juist in die conclusie vind ik de rust om niet overal direct een positieve draai aan te willen geven, maar om soms ook gewoon te balen.

En tegelijk daagt Prediker me ook uit. Het daagt me uit om ook van de eigenheid van een bepaalde tijd te waarden of zelfs van te genieten. Om me er op een bepaalde manier aan over te geven en misschien juist daarin te ontdekken dat ook in deze tijd schoonheid of verrassingen verborgen liggen.

Zondag 11 oktober 2020 – Geschreven door Evert Jan Veldman voor Kop d'r Veur (magazine van Hortusbuurt en Ebbingekwartier).

De mus en de zwaluw vinden er een woning. Terug naar dertig kerkgangers. En als je dit leest misschien nog wel minder. Dringende adviezen blijken niet voldoende om het virus terug te dringen. Dertig kerkgangers in een gebouw dat gemakkelijk zevenhonderd mensen bergen kan. Het is wat. Ja, dertig is écht wat. Nait soezen! De gelovigen zitten in het zelfde schuitje als Noorderzon en Theatertour. Het is zondagmorgen. Ik kijk de kerk rond en ben geraakt. Het koor op halve kracht en de koorleden op anderhalve meter van elkaar vandaan, ze zingen zuiver en kwetsbaar een psalm. En elk mens in de kerk is er één. Even kwetsbaar als de zang. Hoe kostbaar is een kwetsbaar mens.

De psalm zingt over de mus en de zwaluw. Ze vliegen de tempel in en uit. En ze nestelen tussen de zwerfstenen waaruit het altaar is gebouwd. Van geloven hebben ze nooit gehoord. Ze storen zich niet aan de rituelen die rond het altaar plaats vinden. Ze maken er dankbaar gebruik van. Het altaar is ook hun thuis. Misschien is dat wel de basis van alles: een plek waar je thuis komt. Ik zie een buurtbewoner zitten. Geloven? Mwah.. Maar hier voelt hij zich thuis. Net als de mus en de zwaluw. Ik kijk naar de anderen. Zou het bij hen echt anders zijn? En dat ik zo geraakt wordt, komt dat ook niet omdat ik hier thuis kom? Het zal toch niet alleen het grote orgel zijn, dat vanmorgen tot mijn verrassing weer speelt na een noodzakelijke reparatie?

Thuiskomen. Dat is meer dan een prettig gevoel dat je in je eentje ervaart. De gezichten van anderen lichten op. Je bent een van hen. Ik ben zo blij met deze kerk. Ze kan dan misschien zevenhonderd mensen bergen, ze haalt haar neus niet op voor dertig. Een volle kerk kan buiten sluiten. Wij tegenover zij. De dertig mensen, die er vanmorgen zijn, brengen de wereld binnen. Met haar vragen en haar twijfels, haar bothed en haar schoonheid. Hoe vaak overschreeuwt zij zich niet? Vanmorgen komt de wereld even thuis. Met de zwaluw en de mus. En op dezelfde plek straks weer Noorderzon en de Theatertour. Ook met dertig. Ik kijk er naar uit!

DS TIRTSJA LIEFTING

Afgelopen zondag, op Coming Out Day, keek ik naar de verwondering waarin Anne-Marie van Briemen aan het woord was over haar weg van 'bonds'-meisje tot predikante getrouwd met een vrouw. Ik herinner me nog hoe zij, als spreker op jongerenweekenden van de HGJB, mij (zelf 'bonds'-meisje) vroeger al ontzettend inspireerde. Maar deze zondag raakte haar verhaal me in het bijzonder. Kwetsbaar en tegelijk ontzettend bemoedigend en inspirerend deelde ze hoe een roeping zich niet laat stoppen en je ware 'ik' of de liefde evenmin. Ze deelde daarbij het onderstaande, voor mij nog onbekende, gebed van de theoloog, monnik en sociaal activist Thomas Merton. Een gebed wat mij en misschien wel veel van ons uit het hart gegrepen is. Zeker op die momenten dat we er misschien zelf mee worstelen om onszelf te zijn of ons ware zelf aan anderen te tonen. Op momenten dat de toekomst ontzettend onzeker of beangstigend voelt. Of op die momenten dat het leven of ons geloof meer zoeken dan vinden lijkt. De verzuchting, maar ook het verlangen en vertrouwen wat in het gebed door klinkt is juist in deze dagen zo herkenbaar en onmisbaar.

Heer, mijn God,

Ik weet niet waar ik heen ga.

Ik ken de weg niet die voor me ligt.

Ik kan niet met zekerheid zeggen
waar hij zal eindigen.

Ook ken ik mezelf niet echt,
en als ik denk dat ik uw wil volg,
dan betekent dit nog niet dat ik dat ook werkelijk doe.
Maar ik geloof dat het verlangen om U te behagen
U in feite ook behaagt.

En ik hoop dat ik dat verlangen heb bij alles wat ik doe.

Ik hoop nooit iets te doen zonder dat verlangen.

Als ik dit doe dan weet ik
dat U mij zult leiden langs het rechte pad,
hoewel ik er misschien niets van begrijp.
Daarom zal ik altijd op U vertrouwen,
ook al lijk ik verloren en in de schaduw van de dood.
Ik zal niet bang zijn want U bent altijd bij mij,
en U zult mij nooit aan mijn lot overlaten
om mijn gevaren alleen te doorstaan.

- Thomas Merton

DE OVERWEGING VAN AFGELOPEN WEEK – ZONDAG 11 OKTOBER 2020 – EZRA 1 EN 3: 1-6 – DS. TIRTSA LIEFTING

Nieuwe Kerk

Hoe startte u het afgelopen jaar? Was dat misschien ook vol verwachting en met nieuwe plannen? Was dit het jaar waarin je een nieuwe start zou maken? Een nieuwe baan, trouwen, gezinsuitbreiding of verhuizen naar een nieuwe plek.

Was dit het jaar voor verandering? Waarin je eindelijk een lang gedroomde stap hoopte te gaan zetten, waarin je je had voor genomen om meer in bepaalde relaties of dingen te investeren, of waarin je je geloof of de kerk opnieuw hoopte te ontdekken?

Als we over 2020 tot nu toe één ding kunnen zeggen dan is het wel dat het een jaar van veranderingen is, maar anders dan veel van ons waarschijnlijk hadden verwacht. Het internet staat vol heerlijke grapjes en memes over ‘mijn plannen voor 2020 vs. 2020’ of ‘hoe ik dacht dat 2020 eruit zou zien, en hoe het werkelijk is’.

En toch de realiteit is vaak lang niet zo grappig en luchtig. Moeilijke of uitdagende veranderingen drongen zich aan ons op: plotseling thuis werken of thuis onderwijs geven, de switch van offline naar online communicatie. Misschien werden we noodgedwongen voor een nieuw begin gezet of waren er dingen die ongewild tot een einde kwamen. Zoals ons werk, ontspannen ontmoetingen met vrienden of familie, de vanzelfsprekendheid om je onder mensen te begeven of even een arm om de ander heen te slaan. Een nieuwe periode die anders is dan gehoopt en die nog steeds vaak onzeker voelt.

En hoewel de realisatie kan helpen dat we niet de enige zijn, dat we samen in hetzelfde schuitje zitten, maakt dat de teleurstelling, pijn, onzekerheid of verlorenheid die erbij komt kijken vaak niet minder. Iets wat veranderingen vaak kenmerkt, Corona gerelateerd of niet.

Zeker wanneer het ongewilde veranderingen zijn of we worden gedwongen om opnieuw te beginnen. Maar ook een positief nieuw begin of veelbelovende veranderingen kunnen soms maar wat uitdagend of verwarrend zijn.

In het verhaal uit Ezra wat we zojuist hoorde staat het volk van Israël ook aan de start van een nieuw begin, gekenmerkt door kwetsbaarheid en onzekerheid. Het boek Ezra begint met de vreugdevolle en hoopvolle aankondiging van Cyrus, koning van Perzië, aan de Judese ballingen in

Babylonië. Nadat Jeruzalem en de tempel meer dan 50 jaar geleden waren verwoest en haar inwoners als ballingen waren mee genomen naar Babylonië, klinkt hier de aankondiging dat ze terug mogen keren om de tempel te gaan herbouwen. Een antwoord op de eindeloze gebeden en langgekoesterde hoop van het volk in ballingschap.

In de eerste twee verzen zien we hoe de auteur vertelt en getuigt dat het God is die de koning aanzet tot dit besluit en dat het een vervulling vormt van wat God Jeremia eerder al had laten aankondigen. In Jeremia lezen we verschillende keren de aankondig van God

dat hij, wanneer de tijd voorbij is, naar zijn volk zal omzien en zijn belofte zal waar maken

door het volk weer zal samen brengen en naar Jeruzalem terug te laten keren. Als teken van die belofte draagt God Jeremia zelfs op, om vlak voor het volk in Ballingschap wordt meegevoerd, nog een akker te kopen. Als teken dat het volk zal terugkeren en er weer akkers gekocht en bezaaid zullen worden.

De terugkeer van het volk vormt daarmee een vervulling van Gods beloften, een teken van God doorgaande trouw en betrokkenheid. Een soort tweede Exodus, waarin Gods trouw uitgaat boven de ideeën of besluiten van een vreemde koning. Daarom beschrijft de schrijver dit nieuwe begin voor het volk als een hoopvol nieuw begin, omdat het tegen de achtergrond staat van Gods trouw en handelen. Een nieuwe start, maar gefundeerd op de beloften van God. Met die hoop en dat vertrouwen zien we als het ware het volk vervolgens op pad gaan. Overladen met giften en steunbetuigingen van hun burens en de oude schatten uit de tempel.

Aangekomen in Jeruzalem blijkt de realiteit echter weerbarstiger. Die nieuwe start, het herstel waar ze naar verlangde bleek lang niet zo makkelijk of vreugdevol als gehoopt. Terug in Jeruzalem werd men geconfronteerd met een stad in puin, een tempel die was veranderd in een ruïne en vijandige omwonenden.

Hoop en wanhoop staan hier dicht bij elkaar. De hoop op verandering en een nieuwe begin, de verwachting dat het leven, hun thuis, eindelijk weer zou worden zoals ze was bedoeld. En tegelijk de confrontatie met chaos, met de weerbarstige werkelijkheid. Een werkelijkheid die niet te ontlopen is en de vraag op roept 'maar hoe nu verder?'

Je herkent het vast wel dat wanneer je uitgebreid gekookt hebt en na een heerlijk maaltijd weer de ontplofte keuken inloopt, je je afvraagt waar in hemelsnaam te beginnen. Maar ook in het dagelijks leven is die vraag helaas maar wat vaak herkenbaar. Momenten waarop de situatie waar je je in bevindt zo anders is dan verwacht of gehoopt. Wanneer de realiteit onzeker of chaotisch voelt en je niet meer goed weet hoe je verder moet of misschien zelfs niet meer durft te hopen of te dromen. Soms heeft ons leven of de dingen waar we mee worstelen wel iets weg van die ruïnes waarmee het volk werd geconfronteerd. En lopen ook wij tegen de vraag aan hoe we van daaruit verder gaan.

Een makkelijk of eenduidig antwoord is daar nooit op te geven, en de tekst die we vanochtend lezen doet dat ook niet. Want hoe positief het boek Ezra ook begon de hoofdstukken erna tonen een range aan emoties, wijze en dwaze keuzen, en zowel hoop, verwarring als wantrouwen.

En toch... wie weet, kan de keuze die het volk hier aan het begin maakt ons vandaag wel inspireren of bemoedigen te midden van die onzekere of verwarrende momenten in ons eigen leven.

Aangekomen in Jeruzalem maken de teruggekeerde ballingen namelijk een opvallende en bijzondere keuze. Nog voor de tempel is herbouwd en de stad is hersteld lezen we hoe het volk bij elkaar komt om te vieren en hoe de offer- en eredienst in ere wordt hersteld.

Bij de aanblik van de stad in puin en in confrontatie met vijandigheden kiest het volk er niet voor om gelijk in actie of een zogenaamde doe-modus te schieten, noch om direct alles op te willen lossen. Als een voorwaarde om pas daarna de rust te vinden en ruimte te kunnen maken voor bezinning en reflectie. In plaats daarvan kiest het volk ervoor om juist daar te beginnen. Ze beginnen door samen te vieren, samen stil te staan bij hun geschiedenis en dat te doen wat ze al die jaren niet hadden kunnen doen.

Daarmee verplaatsen ze als het ware hun focus van dat wat allemaal nog niet goed is of dat wat er nog onzeker is, naar wat voor hen onmisbaar is en hoop representeert. In het vieren, in de lofprijzing en in de offers voeden ze hun hoop, tonen ze dat ze durven hopen en verlangen om naar die hoop te leven.

Dat is niet om daarmee maar de ogen te sluiten voor de realiteit of als een oproep om ons simpelweg en alleen toe te leggen op danken en bidden.

Want dat is niet wat lofprijzing is. Ten diepste is lofprijzing namelijk iets wat ons verbindt aan God en aan elkaar.

In ingewikkelde of verwarrende situaties kan het een risico zijn dat we gaan zoeken naar een schuldige, teleurgesteld raken in onszelf of ontmoedigd worden. Maar in samen vieren, in lofprijzing die ons verbind met God en elkaar, gebeurt juist het tegenovergestelde.

Neem nu het zingen in de kerk, juist nu dat niet kan beseffen we misschien des te meer hoe het ons help om samen te geloven en te zoeken. Al zingend, met elkaar, vinden soms een belijdenis die we alleen nog niet uit durven spreken.

In het samen vieren, in samen lofprijzen, hier in de kerk, maar gelukkig ook wanneer we samen zijn in kleine kring, alleen verbonden online of thuis als gezin, steunen we elkaar in geloof, voeden we onze hoop en zoeken we naar kracht en moed om daar uit te leven en te handelen.

Zo roept de keuze van het volk ook naar ons dus vraag op of we het aandurven om op de vermoeide en uitgeputte momenten van het leven ons te laten raken door een nieuw lied, door nieuwe hoop. Durven we te beginnen vanuit lofprijzing en hoop, zelfs wanneer de realiteit er nog niet naar is? En Gods Geest de ruimte te geven om ons te vernieuwen?

Vernieuwing is namelijk meer dan het herstel van goede tijden. Zowel om dat die tijden misschien helemaal niet in alle aspecten of voor iedereen zo goed waren, maar ook omdat Gods toekomst altijd groter is dan het verleden. Ten diepste is vernieuwing de openbaring aan hen en aan ons die zich midden zorgen, lijden of wanhoop bevinden, dat God met ons is.

Iets wat ook zichtbaar wordt in de herbouw, de vernieuwing van het altaar op de oude fundamenten van de tempel. Een handeling die wijst naar de continuïteit tussen wat er was, is en komen zal. Een herinnering aan de lange traditie waarin ze staan, een teken van verwachting voor de toekomst en boven alles een verwijzing naar de aanwezigheid en doorgaande trouw van God. Het brandoffer en de tempel waren voor het volk van Israël namelijk bij uitstek tekenen van Gods aanwezigheid, daar verbleef hij onder de mensen. De toekomst zou anders zijn dan het verleden, maar wat zorgt voor die continuïteit in het verleden, heden en toekomst, is die trouw en aanwezigheid van God.

En die belofte klinkt nog steeds. Te midden van onze vragen en worstelingen biedt de Bijbel misschien geen kant en klare antwoorden, een duidelijke oplossing of stappenplan, maar ze verzekert ons er wel van dat we niet alleen de toekomst in gaan. Zoals Gods aanwezigheid zichtbaar werd in de tempel, in de offer- en eredienst, zelf daar te midden van het puin en de ruïnes, zo was hij in zijn Zoon, in Jezus, als mens onder ons en deelde hij in ons lijden, in ons verdriet en in onze angst.

God is met ons, ook hier en nu. Wanneer de situatie waarin we ons bevinden misschien onzeker of uitzichtloos lijkt. Wanneer we worstelen met moedeloosheid of werkelijk geen idee meer hebben hoe we verder moeten. Zelfs wanneer we eigenlijk niet meer weten

hoe we met onze vragen of verlangens nog de weg naar God vinden.

Ja, op die momenten wanneer we, met de woorden van Paulus uit Romeinen 8: zuchten en kreunen, te midden van de pijn in deze wereld, dan is het de Geest zelf die met ons en in ons kreunt, met woordeloze zuchten. Soms zijn de woorden namelijk gewoonweg niet te vinden, is er geen eenduidig antwoord of een heldere oplossing en verklaring, maar juist in die ervaring is God met ons en worden ook wij geroepen met elkaar te zijn. *Amen*

KOPIJ VOOR KIS INLEVEREN VÓÓR 26 OKTOBER 2020
VIA KOPIJ-KIS@NIEUWEKERK.ORG
KOPIJ VOOR DE ZONDAGSBRIEF INLEVEREN DONDERDAG'S
VÓÓR 16.00 UUR
VIA ZONDAGSBRIEF@NIEUWEKERK.ORG